Maa- ja metsätalousvaliokunnalle 30.9.2022
Asia: HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2023
Asiantuntijat: Paloma Hannonen

Lausunto valtion talousarviosta vuodelle 2023, maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua valtion talousarviosta vuodelle 2023 Yleisenä huomionaan liitto huomauttaa, että maailman tilanteen muuttuessa nopeasti vaarana on, että luontokato ja ilmaston kuumenemisen torjunta jäävät poliittisessa keskustelussa muun varautumis- ja turvallisuuskeskustelun jalkoihin. Nämä tulevat kuitenkin osaltaan määrittämään tulevaisuudessa myös talouttamme ja turvallisuuttamme. Luontokato heikentää sekä ruokaturvaa että huoltovarmuutta. Yleiskuvauksessa luontokatoa ei ole vielä tunnistettu muutostekijäksi toimintaympäristön kuvauksessa; ilmastonmuutos sen sijaan on hyvin tunnistettuna tekijänä jo mukana.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan toi esiin myös maatalouden rakenteelliset ongelmat, kuten riippuvuuden keinolannoitteista, kemikaaleista ja fossiilisista polttoaineista. Siksi rahoitusta tulisi siirtää näiden maatalouden kustannuskriisin juurisyiden ratkaisemiseen. Ympäristötoimien rahoitusta lisäämällä vastattaisiin myös luontokadon, ilmastokriisin ja vesien huonon tilan haasteisiin

Vihreän siirtymän kokonaisuus osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa ja Venäjän hyökkäyssodan aloituksen jälkeen linjatut poikkeuslausekkeen toimet antavat vauhtia uusiutuvaan energiaan siirtymiselle ja fossiilisista polttoaineista luopumiselle. Positiivista on myös osoitettu pysyvä menolisäys ilmastopoliittisiin toimiin. Vaarana siirtymässä on, että energiatuotanto siirtyy liian suurelta osin puunpolttoon perustuvaan tuotantoon. Nyt olisi oikea hetki satsata hajautettuun polttoon perustumattomaan kotimaiseen uusiutuvaan energiantuotantoon.

Luonnonsuojeluliitto pitää tärkeänä tutkimukselle ja kehitykselle osoitettua lisärahoitusta. Luonnontieteellinen perustutkimus ja seurantatutkimus ovat oleellinen osa luontokadon torjuntaa, suunnittelua ja toimien vaikuttavuuden seurantaa. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan tutkimusta vahvistetaan erityisesti maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa tukevissa teemoissa. Tutkittua tietoa tarvitaan päätöksenteon tueksi, joten on positiivista, että tutkimusta vahvistetaan

erityisesti maankäyttösektorin ilmastopolitiikkaa tukevissa teemoissa.

Suomen luonnonsuojeluliiton yksityiskohtaiset huomiot

30.20.42 Turvepeltojen ilmastotoimet

Turvepeltojen ilmastotoimiin on varattu vuoden 2023 budjetista 30 miljoonaa euroa. Määrärahaa saa käyttää

Määrärahaa saa käyttää: 1) ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista turvepelloilla koskeviin kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeisiin ja viestintään 2) ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista turvepelloilla toteuttavien toimenpiteiden ja tukien rahoitukseen 3) enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Luonnonsuojeluliitto kannattaa esitettyjä toimia ja huomauttaa, kosteikkoviljelyn pinta-alatavoite vuodelle 2030 tulisi nostaa 50 000 hehtaariin.

30.40.45 Metsäluonnon hoidon edistäminen

METSO-ohjelman alaisiin luonnonhoidon hankkeisiin ja ympäristötukiin on varattu vuodelle 2023 17,5 miljoonaa euroa, joka on 9,973 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2022. Nyt määritellyn rahoitustason tulee jatkua vuoteen 2025 asti, mikäli maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalle annetut METSO-tavoitteet halutaan toteuttaa. Luonnonsuojeluliitto pitää vuoden 2023 rahoituksen korotusta erittäin tarpeellisena ja hyvänä toimena ja katsoo, että rahoitustason korotus tulisi kirjata valtiontalouden kehyksiin kevään 2024 kehysriihessä.

Lisätietoja:
Paloma Hannonen, ympäristöpäällikkö, p. 0505323219, paloma.hannonen@sll.fi